

KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ ÖRGÜTÜ PARLAMENTER ASAMBLESİ
KEİPA

TASLAK

Doc.: GA55/EC54/REP/20/tr

KEİPA GENEL KURULU ELLİ BEŞİNCİ OTURUMU

EKONOMİ, TİCARET, TEKNOLOJİ VE ÇEVRE İŞLERİ KOMİSYONU

RAPOR*

“KEİ Üye Devletlerinde Finansal Teknolojilerin Gelişimi”

Raportör: Sn. Sofia VULTEPSI, Komisyon Üyesi (Yunanistan)

* * İşbu metin 7 Temmuz 2020 tarihinde Video Konferans sistemiyle gerçekleştirilen Ekonomi, Ticaret, Teknoloji ve Çevre İşleri Komisyonu Toplantısında ele alınmış ve 6 Ağustos 2020 tarihinde Video Konferans sistemiyle gerçekleştirilen 55. Genel Kurul'da kabul edilmiştir.

I. GİRİŞ

1. 21. yüzyılda finansal ve teknolojik yeniliklerin hızla gelişmesi, çağdaş dünyayı kökten değiştirmekte ve yeni bir küresel finansal sistem mimarisinin oluşturulmasını gerektirmektedir. Finansal ve teknolojik yenilikler, bu yeniliklerin ticarileştirilmesi kaynaklı olarak finansal akışlarda ivmeli bir büyümeye yol açmaktadır. Tüm bunların finansal hizmetler sektörü üzerinde büyük bir etkiye yol açması nedeniyle, finansal teknolojiler (FinTek), hükümetlere ve özel şirketlere yeni zorluklar getirmektedir.
2. FinTek şirketlerinin ana faaliyet amacı, finansal firmaların verimliliklerinin artırılması, müşteri hizmetlerinin optimize edilmesi ve kullanıcıların rahatlığının artırılması amacıyla yenilikçi teknolojik çözümler üretilmesidir. Her geçen yıl itibariyle, FinTek, sigorta, risk yönetimi, ticaret, telekomünikasyon, eğlence, vb. sektörlerde otomasyon alanında giderek daha fazla kullanılmaktadır. Günümüzün kilit finansal teknolojilerini; bulut teknolojileri, robotik süreç otomasyonu, dijital dönüşüm, yapay zeka, blok zinciri vb. teknolojiler teşkil etmektedir.
3. Günümüzde, yeni teknolojiler (dijital, telekomünikasyon, biyometrik, vb.) finansal hizmetler sektörünü yeniden şekillendirmekte, geniş ölçüde geleneksel aktörleri ve geleneksel iş modellerini sektör dışına itmektedir. Yeni finansal çözümlerin entegrasyonu, tüketim modellerinin ayarlanmasını, maliyetlerin azaltılmasını, iş süreçlerinin verimliliğinin ve kalitesinin artmasını sağlamakta ve iş gelişiminin sürdürülebilirliğini önemli ölçüde etkilemektedir. Sonuç olarak, finansal teknoloji sektörü aşama aşama modern ekonominin yüksek hızla gelişme kaydeden bağımsız bir sektörüne dönüşmektedir.
4. Çeşitli ülkelerde FinTek hedeflerine ne kadar hızlı ve ne kadar verimli bir şekilde ulaşıldığından bağımsız olarak, en iyi finansal ürün ve hizmetlerin sunulabilmesi amacıyla teknolojilerin kullanılması yönündeki eğilim, finans sektörünün doğasını daha iyiye doğru tamamen değiştirmektedir. Modern dijital devrim, daha geniş bir yelpazede yeni ve potansiyel finansal ürün ve hizmetler sunmaktadır.
5. Küresel finansal teknoloji pazarı, dünyanın en hızlı büyüyen pazarlarından biridir. Uzmanlara göre, dünyadaki finansal teknoloji kullanıcılarının sayısı, öncelikli olarak internet'in küresel ölçekteki kullanımını nedeniyle, yıllık bazda %15-20 oranında artmaktadır. 2019 yılı ile ilgili olarak yapılan ön tahminlere göre, bu sektörün kilit segmentlerinde (ödemeler, para transferleri, kişisel ve kurumsal finansmanlar) gerçekleştirilen finansal nitelikteki işlemlerin toplam hacmi 5.1 trilyon ABD Doları (2018 yılına kıyasla %24 oranında daha fazla miktardaki bir işlem hacmine karşılık gelmektedir) olarak gerçekleşmiştir.
6. Danışmanlık şirketi KPMG'nin tahminlerine göre, FinTek alanında yeni kurulan şirketler, 2018 yılında dünyanın dört bir yanındaki özel yatırımcılardan 120 milyar ABD dolar tutarında rekor miktarda yatırım çekmiş olup, FinTek şirketlerine yapılan küresel yatırımlar 2019'un ilk yarısı itibariyle 37,9 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Son 4 yıl içerisinde dünyada finansal teknoloji kullanımını %48 oranında artmış ve FinTek hizmetlerinin penetrasyon oranı 2015 yılındaki %16 oranından 2019 yılında %64 oranına yükselmiştir. Finansal yatırımların ana alanlarını elektronik paralar, plastik kart hizmetleri, P2P (eş düzeyler arası) transferleri, yeni ödeme altyapıları, internet üzerinden ödeme sistemleri, mobil POS (satış noktası) terminalleri, çevrimiçi krediler, vb. alanlar teşkil etmektedir.
7. İşbu Rapor'da, Ermenistan, Bulgaristan, Yunanistan, Moldova, Romanya, Rusya, Sırbistan, Türkiye ve Ukrayna ulusal delegasyonlarından alınan bilgilerden yararlanılmıştır. İşbu Rapor'da, ayrıca, ilgili uluslararası kuruluşların istatistiksel verileri ve araştırma raporları ile birlikte çeşitli internet kaynaklarından elde edilen bilgiler de kullanılmıştır.

II. FİNANSAL TEKNOLOJİLERİN GELİŞİMİNDE TRENDLER

8. Finansal teknoloji (FinTek) sektörü, geleneksel finansal kurumların ve aracılarnın yer aldığı pazarda finansal hizmetlerin sağlanmasında rekabet etmek üzere yeni teknolojiler ve yenilikler kullanan şirketlerden oluşan bir sektördür. Mevcut durum itibariyle, FinTek yeni kurulmuş olan birçok teknoloji şirketinden ve finansal hizmetlerini iyileştirmeye ve optimize etmeye çalışan büyük şirketlerden oluşmaktadır.
9. FinTek, küresel finansal krizin etkilerinin maliyetlerini düşürmeleri noktasında finansal şirketlere baskı yaptığı 2008 yılı itibariyle popüler hale gelmiştir. Bu dönemde, genel nüfus, geleneksel finansal ürünlere ve araçlara olan güvenini kaybetmeye başlamıştır. İnternetin finans sektörü de dahil olmak üzere insan yaşamını neredeyse tamamen kuşatacak şekilde tüm sektörlerle nüfuz etmesi ve dijitalleşme gibi faktörler, aktif bir şekilde finansal teknoloji sektörünün gelişimini teşvik etmeye başlamıştır. Taşınabilir aygıtlar (akıllı telefonlar, tabletler, akıllı saatler, vb.), aşama aşama, kişilerin ticaret, eğitim, iletişim, eğlence, istihdam vb. alanlardaki faaliyetlerini günün yirmi dört saatinde siber uzayda gerçekleştirmelerini mümkün kılmıştır. Sonuç olarak, söz konusu türden yeni yaşam koşulları yeni finansal uygulamaları dayatmaktadır.
10. Apple, Alibaba Grubu ve Amazon gibi büyük şirketler FinTek alanında başarılı bir şekilde yeni finansal teknolojiler sunmaya çalışmaktadırlar. Tanınırlıklarının ve güvenilirliklerinin yanı sıra milyonlarca kişinin bu şirketlerin ürünlerini satın alması nedeniyle, FinTek projelerine dahil olanların sayısı her geçen yılla birlikte daha da artmaktadır.
11. FinTek sektörüne 1 milyar ABD dolarından daha fazla tutarlarda sermaye yatırımında bulunan şirket ve hizmetlerin sayısı, sektörün büyük bir potansiyele sahip olduğu gerçeğine ışık tutmaktadır. CB Insights adlı araştırma şirketine göre, günümüzde FinTek şirketleri, sermayelendirme ve değeri 1 milyar ABD Dolarının üzerinde olan tüm kategorilerdeki genç teknoloji şirketlerin sayısı bakımından ilk sırada yer almaktadırlar¹. Örneğin, Asya'daki en büyük FinTek projesi Lu.com'un değeri 18,5 milyar ABD Doları iken, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en büyük FinTek projesi Stripe'ın değeri ise 9,2 milyar ABD Doları'dır.
12. Bu alandaki ilerlemenin itici güçleri yalnızca teknolojik ilerlemeler ve büyümekte olan elektronik ticaret değil, aynı zamanda akıllı finans teknolojilerine klasik finansal kurumlarından daha fazla güvenmekte olan Milenyum Kuşağıdır (dijital teknolojilerle yakından ilgilenen ilk nesil-Y Kuşağı). Uluslararası finans kurumu BIS'e göre, 2019 yılında bankalar FinTek projeleri nedeniyle sahip oldukları ödemeler pazarının %25'ini kaybetmiştir. Uzmanlar bu durumun geçici bir olgudan ziyade kalıcı bir eğilim olduğunu düşünmektedirler. Sonuçta, yeni kurulmuş olan FinTek şirketleri, piyasada uzun süredir var olan dinamikleri değiştirme noktasında zamana ihtiyaç duyan muhafazakar bankaların aksine daha kolay adapte olmakta ve değişebilmektedirler. İlgili olarak dünya genelinde yaşanan deneyimler, FinTek kuruluşlarının geleneksel finansal organizasyonlara kıyasla piyasa değişikliklerine daha hızlı yanıt verdiklerini göstermektedir. Bu kuruluşlar, piyasaya hızlı bir şekilde tamamen yeni ürün ve hizmetler sunabilmektedirler. Yeni kurulmuş olan FinTek şirketlerinin hedef kitlesi, dijital teknolojiyi kullanarak büyümüş olan yeni nesil tüketicilerdir.
13. Bu yeni sektörde çeşitli aktörlerin olduğu özellikle belirtilmelidir. Hiç şüphe yok ki yeni kurulmuş olan FinTek şirketleri lokomotif nitelikteki işlevlerini, konumlarını güçlendirmek ve yenilikçi şirketlerin manevra yapmalarına fazla yer bırakmamak amacıyla modern

¹ Son yıllarda, küresel ekonomi, yapay zeka, bulut bilişim, büyük veriler, vb. yüksek teknoloji alanlarında değeri 1 milyar ABD Dolarının üzerinde olan genç teknoloji şirketlerinin sayısında büyük bir artışa tanıklık etmiştir. Söz konusu şirketlerin sayısı bakımından halihazırda ABD'yi takip eden Çin bu bakımdan dünyada ikinci sırada yer almaktadır.

teknolojilere aktif olarak yatırım yapmakta olan geleneksel finansal kuruluşlarla paylaşmaktadırlar. Finansal teknolojiler aktif olarak diğer alanlara nüfuz etmektedir. Günümüzde, büyük internet şirketleri, telekomünikasyon şirketleri, perakende satış şirketleri, otomobil üreticileri, elektronik üreticileri ve geniş müşteri tabanına sahip fakat finansal niteliği haiz olmayan diğer aktörler, finansal kuruluşlarla rakip konumuna gelmiş bulunmaktadır.

14. Finansal teknolojilerin gelişimi, çeşitli alanlardaki geleneksel finansal hizmetleri ve ürünleri büyük ölçüde modernize etmektedir. Söz konusu alanlar ve bu alanlardaki finansal hizmetler ve ürünler şunlardır: Ödemeler ve para transferleri alanında, çevrimiçi ödeme hizmetleri, çevrimiçi para transferi hizmetleri, P2P döviz bozdurma işlemleri (bireyler arasındaki transferler), B2B ödemeleri ve para transferleri hizmetleri (tüzel kişiler arasındaki transferler), bulut vezneleri ve akıllı terminaller, toplu ödeme hizmetleri; finansman alanında, P2P (eş düzeyler arasında) tüketici kredileri, P2P işletme kredileri, kitle fonlaması; ve sermaye yönetimi alanında, robo-danışmanlar, finansal planlama programları ve finansal planlama uygulamaları, sosyal ticaret, algoritmik döviz ticareti, ve hedef tasarruf hizmetleri.

15. Günümüzde internete doğrudan bağlı yeni nesil teknolojiler finansal piyasayı etkilemektedir. Söz konusu türden teknolojilere örnek olarak aşağıdakiler verilebilir:

- Mobil teknolojiler - kablosuz iletişim ağını kullanan mobil cihazların ve mobil uygulamaların bir kombinasyonudur. Mobil iletişim altyapısı hızla büyümektedir. Mobil internet erişimi ise çok hızlı büyümektedir. Aynı zamanda mobil cihaz (akıllı telefonlar, akıllı saatler, akıllı yüzükler, vb.) üretimi de giderek daha fazla gelişmektedir. Çözümler daha ziyade çok fonksiyonlu çözümler olarak ortaya çıkmaktadır.

16. Finans sektörüne gelince, mobil teknolojilerin gelişimi, banka hesaplarının akıllı telefonlar, tabletler, akıllı saatler, vb. mobil cihazlar kullanılarak yönetilmesini içeren mobil bankacılık gibi çeşitli yönelimlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Uygulamada genel itibarıyla mobil cihazlara özel uygulamalar indirilmektedir. Ayrıca, finansal hizmetleri basitleştirmek ve müşteri sadakatini arttırmak amacıyla özel mobil cihazlar da geliştirilmiştir.

- Büyük Veriler - yapılandırılmış ve yapılandırılmamış büyük veri hacimlerinin yanı sıra bunların işlenmesi ve kullanılması için teknolojiler, büyük veri dizileri içerisinde gerekli bilgilerin bulunmasına ilişkin yöntemleri içermektedir. Veri kaynakları çeşitli internet yayınları, sosyal ağlar, banka kartı işlemleri, radyo frekansı tanımlamaları, ses ve video kayıt cihazları vb. olabilmektedir. Büyük verilerin analizleri, finansal kuruluşların yeni tüketici kategorilerini tanımlamalarına, kişiselleştirilmiş ürünler oluşturmalarına vb. olanak tanımaktadır.

- Yapay Zeka - makine zekasının oluşturulmasına izin veren teknolojiler ve geleneksel olarak insanlar tarafından gerçekleştirilen yaratıcı işlevleri (örneğin, müzik, edebiyat, vb.) yerine getirebilen programları içermektedir. Yapay zeka tabanlı teknolojiler, finans şirketlerinin proaktif bir şekilde çalışmalarına ve en kişiselleştirilmiş hizmetleri düşük maliyetlerle sunmalarına izin vermektedir.

- Dijital Para Teknolojisi – dijital para, hem bireyler hem de tüzel kişiler tarafından tam teşekküllü para birimi olarak kullanılabilen, bununla birlikte diğer paralar gibi somut versiyonu olmayan bir fon türüdür. Dijital ödeme yöntemlerinin kullanılması, geleneksel bir bankada hesap açılmasını gerektirmez. Sadece uygun ödeme sisteminde çevrimiçi kayıt yapılması dijital ödeme yöntemlerinin kullanılabilmesi için yeterlidir.

17. Günümüzde, iki tür dijital para birimi söz konusudur - elektronik cüzdanlar (örneğin, PayPal, WebMoney, ApplePay, vb.) ve kripto para birimleri (Bitcoin, Litecoin, Ethereum, vb.). E-

cüzdaneleri “geleneksel” paralar ile fonlamak mümkünken, kripto para birimi madenciliği, değişimi ve hesaplaması kriptografik algoritmalar ve şifreleme yoluyla yapılmaktadır. Diğer yandan, tüm kripto para birimlerinin temelini, mutlak bir sıralamayla ve özel kurallar dahilinde düzenlenmiş bilgi blokları zincirlerine dayalı blok zinciri teknolojisi (dağıtılmış kayıt defteri teknolojisi) teşkil etmektedir. Her bir kayıt, mülkiyet geçmişi hakkında bilgi içermekte olup, bu da bilgilerin tahrif edilmesini son derece zorlaştırmaktadır. Blok zinciri teknolojisini temel alan FinTek projeleri hızla dünya geneline yayılmaktadır.

18. Bazı ülkeler halihazırda kripto para birimlerini tam teşekküllü bir ödeme aracı olarak tanımiş ve hatta kendi milli kripto para birimlerini geliştirmeye başlamış bulunmaktadırlar. Diğer bazı ülkeler ise ya kripto para birimlerinin kullanımını kısıtlamış ya da kripto para birimlerini milli para basma haklarına yönelik bir tehdit olarak görmeleri dolayısıyla tamamen yasaklamış bulunmaktadırlar.

- Sanal ve Arttırılmış Gerçeklik - sanal gerçeklik, bilgisayar teknolojisinin bir kişinin bilgiyi kavrama yetenekleri (görme, işitme, dokunma, koklama, vb.) aracılığıyla algıladığı ortamı simüle etmek için kullanılmasıdır. Sanal gerçekliğin özelliklerinin ve reaksiyonlarının bilgisayar kullanılarak gerçekleştirilen sentezi, gerçeklik hislerinin ikna edici bir bileşimini oluşturmak amacıyla, gerçek zamanlı olarak gerçekleştirilmektedir. Arttırılmış veya karma gerçeklik, gerçek ve sanal öğelerin bilgisayarlı cihazların kullanılması suretiyle gerçek zamanlı olarak etkileşime girmesini mümkün kılan gerçekliğin bir uzantısıdır.

19. Klasik finans kurumları ve yeni kurulan FinTek şirketleri, uzaktan sağlanan hizmetlerin kalitesini ve müşteri sadakatini arttırmak için sanal ve arttırılmış gerçeklik teknolojilerini aktif olarak kullanılmaktadır. Örneğin, tam özellikli sanal departmanların açılması, finansal okuryazarlık eğitim hizmetlerinin oluşturulması, müşteriler için sanal eğlence mekanlarının organizasyonu, vb. söz konusu teknolojilerden bazılarıdır.

- Temassız Teknoloji - 10 cm veya daha az uzunluktaki mesafelerde çalışan kısa menzilli kablosuz bir teknolojidir. Bu teknolojiye nesnelere gelen bilgiler radyo sinyalleri aracılığıyla okunmaktadır. Günümüzde, bu teknolojiler akıllı telefonlara, tabletlere, akıllı saatlere, plastik kartlara, vb. cihazlara entegre edilmiştir. Finans sektöründeki uygulamasına gelince, genellikle entegre bir Yakın Alan İletişimi (NFC) çipine sahip olan akıllı telefonlar, bilezikler, vb. cihazların kullanılması suretiyle temassız ödeme yapılmasında kullanılmaktadır.
- Biyometrik Teknoloji - dinamik (davranışsal) ve statik (fizyolojik) özellikleri dahil olmak üzere bir bireyin kendisine has özelliklerini ölçümleyen biyometriye dayanmaktadır. Bahsi geçen davranışsal özellikler arasında sesler, mimikler, yürüme biçimi, vb., fizyolojik özellikler arasında ise parmak izleri, yüz geometrisi, retina, vb. bulunmaktadır. Finans sektöründe, biyometri, işlem güvenliğini artırma amaçlı olarak tanımlama ve kimlik doğrulama sistemlerinde kullanılmaktadır.
- Neobank (diğital banka) – ofislerin, banka memurlarının ve evrak işlerinin söz konusu olmadığı bir bankayı ifade eden yeni bir bankacılık konseptidir. Diğer taraftan, bankacılık hizmetleri, mobil uygulamalar, internet, robotik danışmanlık, vb. aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Tüm bunlar bankanın maliyetlerini en aza indirmesini, hizmet hızını işlemlerin gerçek zamanlı olarak gerçekleştirilmesi seviyesine kadar arttırmasını, müşteri hizmetinde bireysel bir yaklaşım getirmesini, 7 gün 24 saat hizmet konsepti ile 24 saat bankacılık hizmetleri sunmasını ve bunların sonucu olarak ücret tarifelerini düşürmesini mümkün kılmaktadır. 2020 yılında banka müşterilerinin %35-50'sinin mobil bankacılık kullanacağı tahmin edilmektedir.

20. FinTek endüstrisinin küresel finansal piyasaları etkilediğine unutulmamalıdır. Uzmanlara göre, yeni teknolojilerin piyasaya sürülmesi finansal piyasalarda rekabetin artmasına katkıda bulunmaktadır. Ürün çeşitliliği artırılmış, ürünler kişiselleştirilmiş ve bu ürünlere erişim basitleştirilmiştir. Finansal ürünler ile yaşam tarzı odaklı hizmetler arasındaki sınırlar giderek ortadan kalkmakta ve bu durum yeni standartlar getirmektedir. Yeni pazarlara girilmesini mümkün kılan yeni ve esnek iş modelleri ortaya çıkmakta ve gelişmektedir. Örneğin, P2P hizmetleri FinTek endüstrisinin gelişmesinden kaynaklanan yeni ilişkilerin en önemli biçimi haline gelmiştir. Küresel FinTek yatırımlarının büyük bir kısmı ödemeler ve kredilerle ilgili projeleri içermektedir. Uluslararası danışmanlık ve denetim şirketi Price waterhouseCoopers'ın (PwC) tahminlerine göre, FinTek endüstrisi, uzak bir gelecekte değil sadece 2020 yılı itibarıyla dahi, bankacılık ve ödeme pazarının %28'ini ve sigorta, varlık yönetimi ve özel sermaye yönetimi pazarının ise %22'sini le geçirmiş olacaktır.
21. İnovasyon aynı zamanda iş verimliliğini arttırmaya da yardımcı olmaktadır. Uzmanlara göre dünya genelinde finansla ilgili olarak gerçekleştirilen herhangi bir işlemi destekleme maliyeti azalmıştır. Yeni çözümler, müşterileri çekme ve onlara hizmet sunma maliyetlerinin önemli ölçüde azaltılmasına, mevcut risklerin değerlendirilip ve yenilerinin önlenmesine, yeni gelir kaynaklarının bulunmasına, vb. yardımcı olmaktadır. İnovasyon diğer taraftan iş şeffaflığını arttırmaya da yardımcı olmaktadır. Dağıtılmış sistemler, mevcut iş modellerini kademeli olarak yeniden yapılandırmakta ve mümkün olduğunca şeffaf hale getirmektedir.
22. Büyük veri analizi araçlarının kullanılması, finansal şirketlerin yeni potansiyel müşteri kategorilerini ayırabilmelerini, hedefli teklifler geliştirebilmelerini, müşteri hizmetlerini iyileştirebilmelerini ve böylece müşterilerinin bağlılıklarını arttırabilmelerini mümkün kılmaktadır. Uygulamada görüldüğü üzere, halihazırda teknolojik hizmetleri kullanan müşteriler, esasen finansal kurumlarla yeni türden bir etkileşim içerisine girmek istemektedirler.
23. FinTek pazar gelişiminin belirgin ve önemli derecede olumlu etkisine rağmen, FinTek pazar gelişimi ile ilişkili olarak olumsuz etkiye neden olan bazı risk faktörleri de söz konusudur. Bu bağlamda üç farklı risk grubu tanımlanabilir: Altyapı riskleri - ana altyapı riski, otomatik süreçlerdeki bir hatadan kaynaklanabilecek sonuçların büyüklüğüdür. Altyapı çalışmalarındaki hata riski sadece siber riskler için değil, aynı zamanda herhangi bir iş sürecinde teknolojik bir arıza ortaya çıktığında da söz konusu olabilmektedir. Ekonomik riskler - başlıca ekonomik risklerden biri nüfus ve iş dünyası kaynaklı kredi büyümesi riskidir (çevrimiçi kredilendirme günümüzde FinTek pazarındaki ana ürünlerden biridir), ki eğer reel gelirler de azalır, bu durum borçların artmasıyla, geri dönüşümü olmayan borçlarla, yaşam standartlarında düşüşle ve bir bütün olarak ekonominin zayıflaması ile sonuçlanacaktır. Bununla birlikte, bu risk faktörü doğrudan, finansal teknolojilerin gelişimi olmaksızın yükselmeyecek olan finansal hizmetlerin kalitesine bağlıdır. Sosyal riskler - FinTek şirketleri, diğer teknoloji şirketleri gibi, işgücü piyasası üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. İlk olarak, mevcut süreçlerin otomasyonu/robotizasyonu yoluyla yeni hizmetlerin oluşturulması, daha önce bu işlevleri yerine getiren personel sayısının azaltılmasına yol açmaktadır. İkincisi, yaratılan istihdam açısından, FinTek şirketleri, daha genç yaştaki çalışanları istihdam etme eğilimindedirler, bu da daha büyük yaş grubundaki (50 yaş veya daha üstü) nüfusa yönelik istihdam olanakları bakımından eşitsizliği arttırmaktadır. Bununla birlikte, yukarıda sayılan risk faktörlerinin sadece FinTek pazarı için geçerli olmadığı ve bu nedenle, kalkınmanın, dijitalleşmiş dünyanın ihtiyaç duyduğu uzmanları yetiştirecek şekilde eğitim sisteminin dönüşümü ile paralel cereyan etmesi önemlidir.

24. Yenilikçi teknolojilerin ortaya çıkışını ve gelişmesini takip eden dijital devrim, topluma yeni zorluklar ve görevler dayatmaktadır. Bu bağlamda, stratejik olarak önemli olan zorluklardan biri de bilgi güvenliğine yönelik tehdittir.
25. Finansal işlem katılımcılarının veri güvenliği, ilişkili siber risklerin en aza indirilmesi ve siber tehditlere karşı korunma noktasında güvence altına alınmaları gerekmektedir. Ağlarda depolanan bilgi hacminin artması ile birlikte siber saldırılardan kaynaklanan mali zararların da artması, bilgi güvenliğini sağlamak için yeni araçların geliştirilmesini gerektirmektedir.
26. Aynı zamanda, makroekonomik açıdan bakıldığında, finansal teknoloji pazarının geliştirilmesi ve sağlam bir finansal teknoloji altyapısının oluşturulması için devlet desteği gerekmekte olup, bu durum hükümetler için önemli maliyetler doğurmaktadır. Halihazırda, piyasada sadece birkaç yıldır var olan çok sayıda özel FinTek şirketi bulunmakta olup, bu da bu piyasanın “genç yaşta” olduğunu ve henüz rüştünü ispat edemediğini göstermektedir. Bu nedenle, pazar için gerekli altyapının oluşturulması hem devletlerin hem de işletmelerin büyük emek ve sermaye yatırımlarında bulunmalarını gerektirmektedir.
27. **Uluslararası organizasyonlar.** Halihazırda, Finansal İstikrar Kurulu (SPS), Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS), Basel Bankacılık Denetim Komitesi (BCBS), Ödemeler ve Piyasa Altyapıları Komitesi (CPMI), Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (IOSCO) ve Uluslararası Sigorta Denetleme Kurumları Birliği (IAOSN) gibi uluslararası kuruluşlar finansal teknoloji gelişiminin sonuçlarını analiz etmektedirler. Bu organizasyonlar finansal teknolojinin gelişimi ile ilgili öncelikleri belirlemek ve ilgili düzenleme ve gözetim sorunlarının listelerini hazırlamak suretiyle ulusal hükümetlere çok değerli bilgiler sağlamıştır. Kara Paranın Aklanmasının Önlenmesine Yönelik Mali Eylem Görev Gücü (FATF), yeni ödeme yöntemlerinde kara para aklama ve terörün finansmanı ile mücadele (AML/CFT) standartlarının uygulanmasına ilişkin yönergeler yayınlamıştır.
28. **Uluslararası işbirliği.** Günümüzde FinTek ile ilgili sorunlar bakımından uluslararası işbirliğinin arttırılması noktasında bazı çabalar söz konusudur. FinTek ile ilgili sorunlar artık birçok uluslararası ve bölgesel örgütün başlıca gündemlerinden birini teşkil etmektedir. Bu konudaki bilgi ve iyi uygulamaların değişimi, söz konusu uluslararası işbirliğini şekillendiren unsurlardan birini teşkil etmektedir. Bununla birlikte, çeşitli FinTek sorunlarının kapsamlı bir şekilde ele alınmasına yönelik uygulanabilir bir çerçeve henüz mevcut değildir. Böyle bir çerçevenin mevcut olması durumunda, sektörle düzenleyiciler (mali ve teknolojik düzenleyici kurumlar, tekele karşı düzenleyici kurumlar) arasında hem ulusal hem de uluslararası düzeyde daha fazla işbirliği mümkün olabilir. Söz konusu türden bir çerçevenin varlığı, finansal teknolojilerin sunduğu fırsatların kullanılabilmesi için uygun bir uluslararası iklimi yaratacak olmanın yanı sıra yasaların ve düzenlemelerin sınır ötesi uygulanması durumunda düzenleyici tahkim ve potansiyel tutarsızlık risklerinin azaltılmasında da yardımcı olacaktır.
29. Geliştirilmiş olan yeni finansal ürünlerin yeni ekonomik güvenlik mekanizmaları gerektirdiğine şüphe yoktur. Uluslar üstü ödeme sistemlerinin ortaya çıkışı ve bunların gelişimi, ekonomik varlıkların devlet kontrollü ödeme sistemleri kapsamında olası çıkışı nedeniyle devletler için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bir ülkede FinTek gelişiminin başarısı büyük ölçüde bu alandaki devlet düzenlemesine bağlıdır. Bazı ülkelerde FinTek ile ilgili bir mevzuatın geliştirilmesi amacıyla hükümet düzeyinde çalışma grupları oluşturulmuştur. Örneğin, Avrupa Birliği'nde güncellenmiş Ödeme Hizmetleri Direktifi'nin yürürlüğe girmesiyle, düzenlemenin odak noktası bankacılık hizmetleri, büyük veri desteğine sahip API (uygulama programlama arayüzü) platformları ve gelişmiş analizler sunan finans şirketlerine

kaymıştır. Asya ülkelerinde de FinTek şirketleri ve hükümet organları arasındaki ortaklık gelişme göstermektedir.

III. FİNANSAL TEKNOLOJİ ALANINDA KEİ ÜYE DEVLETLERİNDEKİ DURUM

30. Yenilikçi projeler düzenli olarak lisanslı finansal kuruluşlar tarafından başlatılmakta (“Lisanslama Hakkındaki” 30.05.2001 tarihli **Ermenistan Cumhuriyeti** yasası uyarınca) ve ya şirket içi olarak ya da dış kaynak kullanımı yoluyla ortak kuruluşlarda uygulanmaktadır (“Bankalar için kanunla tanımlanan finansal hizmetlerin dışarıdan temini için Merkez Bankasının ön izninin alınması hakkındaki” 25.07.2018 tarihli Ermenistan Merkez Bankası yönetmeliği uyarınca).
31. Bazı bankalar ve e-para ve e-cüzdan operatörleri gibi bazı finansal kuruluşlar (24.11.2004 tarihli "Ödeme-takas sistemi ve ödeme-takas kuruluşları hakkındaki" Ermenistan Cumhuriyeti yasası ve 08.06.2005 tarihli ve 18 sayılı "Ermenistan ödeme-takas sisteminin oluşturulması ve işletilmesi için izin verilmesi hakkındaki" Merkez Bankası Yönetmeliği kapsamında hareket eden) finansal teknolojilerde oldukça ileri düzeydedir. Söz konusu kurum ve kuruluşlar ürün ve hizmetlerini, uzaktan müşteri tanımlama ve işe alıştırma, internet siteleri ve mobil uygulamalar aracılığıyla gelişmiş çevrimiçi ve mobil bankacılığa erişim sağlanması, Yakın Alan İletişimi (NFC) özellikli ödeme kartları, QR (Hızlı Yanıt) koduyla yapılan ödemeler, ASWA (Ermenistan Otomotiv Sektörüne Yönelik Tek Pencere Sistemi) kapsamında gerçekleştirilen çevrimiçi sözleşme ve tazminat işlemleri, hızlı krediler vb. de dahil olmak üzere tamamen dijital kanallar üzerinden sunmaktadırlar.
32. Ermenistan Hükümeti ve Ermenistan Merkez Bankası ilgili olarak çalışmalarını sürdürmekte ve finansal teknolojinin gelişiminin desteklenmesini yanı sıra en iyi uluslararası düzenleme uygulamalarının benimsenmesini, finansal içermenin teşvik edilmesini ve Ermenistan'ın finansal sisteminin uluslararası sisteme entegrasyonunun güçlendirilmesini amaçlayan çeşitli girişimlere yönelik planlar geliştirmektedir. Söz konusu çalışma ve planlar arasında; düzenli buluşmalar, konferanslar ve sergiler yoluyla düzenleyici kurumlar ve iş dünyası arasında daha iyi iletişim sağlayacak “Ödemeler Forumu” başlıklı bir tartışma platformunun tertiplenmesi; sistemin operatörü olarak tayin edilmiş olan halka kapalı anonim şirket statüsündeki “STAK Para Transferi” ile birlikte ulusal hızlı ödeme sisteminin geliştirilmesi; finansal şirketlere yeniliklerin akışını katalize edecek yeni FinTek girişimleri ve KOBİ'lere yönelik özel bir hızlandırıcı da dahil olmak üzere, verimli bir FinTek ortamı oluşturmak için finansal şirketler, BT şirketleri ve önde gelen üniversitelerle işbirliği planlarının geliştirilmesi; bankaların ve diğer finansal kuruluşların gelecekte dijital finansal sistemine geçişlerini sağlamak ve yönlendirmek amacıyla Dijital Dönüşüm konusunun söz konusu kurum ve kuruluşlar bağlamında kapsamlı bir şekilde araştırılması; blok zinciri, Dijital Kimlik Yönetimi, E-para ve Dijital Ödemeler, Kişisel Verilerin Korunması gibi yeni teknoloji ile ilgili uluslararası düzenleme uygulamalarının yakından takip edilmesi; ve Avrasya Ekonomi Birliği (EAEU) Üye Devletleri Merkez Bankaları ve Ulusal Bankaları ile özellikle ulusal ödeme kartı sisteminin işbirliği gibi konularla ilgili ayrıntılı eylem planlarını içeren "Ulusal Ödeme Sisteminin Geliştirilmesi" adı verilen büyük bir ortak proje çerçevesinde, finansal iletilerde ISO 20022 standardının benimsenmesi, mali mesajların aktarımı ve tediye için bir sistemin geliştirilmesi, finansal teknolojilere yönelik düzenlenmelerin uyumlaştırılması, sınır ötesi uzaktan tanımlama mekanizmalarının uygulanması, Açık API'lerin (uygulama programlama arayüzü) geliştirilmesi, dijital akreditiflerin uygulanması, banka garantileri ve temlik senetleri, ulusal hızlı ödeme sistemi işbirliği ve siber güvenlik alanlarında yakın işbirliğinde bulunulması.

33. **Bulgaristan**'daki finansal teknoloji sektörü bugünkü durumuna son beş yıl içerisinde ulaşmıştır. Sektörün 2018 yılında ulusal ekonomiye katkısı %0,5'e ulaşırken, yıllık olarak %30'un üzerinde artmış olan geleneksel sektörlerdeki gelirleri ise fevkalade bir artışa işaret etmektedir. Sektör tamamen özel yatırımlara dayanmaktadır. Sektör, girişimciler ve profesyoneller için geniş fırsatlar sunması bakımından gelişme sürecinde olmakla birlikte, bu konuda küresel rekabet hızının gerisinde kalmadan güçlenebilmesi ve gelişebilmesi için kurumsal desteğe ihtiyaç duymaktadır.
34. Bulgaristan'da finansal teknoloji sektörünü 65 şirket oluşturmaktadır. Bu bakımdan ülke, yeni kurulan şirket sayısı bakımından Güneydoğu Avrupa ülkeleri arasında ilk sırada yer almaktadır. Söz konusu şirketlerin üçte biri ePay.bg (2000), Datecs (1990), Trader.bg, Transact Europe (1997) gibi uzun bir geçmişe sahip yerleşik şirketler tarafından kurulan şirketler iken, geri kalanı özellikle 2014-2018 döneminde olmak üzere son yıllarda gözlemlenen yeni şirket kurma hevesinin bir sonucu olarak kurulmuştur.
35. Bulgaristan'daki FinTek şirketleri ortalama altı yıllık şirketlerdir ve ana faaliyet alanlarını ödemeler, sermaye piyasası yatırımları ve kişilerin tüketici kredileri yoluyla finansmanı oluşturmaktadır. Söz konusu 65 şirketin çoğu Sofya'da (54 şirket), 4 tanesi diğer şehirlerde (Varna, Filibe, Burgaz) ve 7 tanesi ise Bulgar girişimcilerin ortaklığıyla Estonya, Fransa, Almanya, Malta, Cayman Adaları gibi yabancı ülkelerde kurulan şirketlerdir.
36. Ürün ve hizmetleri bakımından söz konusu şirketlerin başlıca pazarlarını yerel pazar, Orta ve Doğu Avrupa pazarları teşkil etmektedir. Sektördeki şirketlerin 2018 yılı toplam gelirleri yıllık bazda %33,5 artışla 212,5 milyon Avro'ya ulaşmıştır. Sektördeki şirketlerin net karları ise 2017 yılındaki 23,3 milyon Avro'luk net kara kıyasla 2018 yılında 59 milyon Avro'ya ulaşmıştır. Sektördeki çalışan başına ortalama gelir 2017 yılında gerçekleşen yıllık 63.200 Avro tutarına kıyasla 2018 yılında yıllık 78.300 Avro'ya yükselmiştir. Sektör içerisinde çalışan başına ortalama gelirin en yüksek olduğu alan ise, çalışan başına yıllık 243.000 Avro ile "kişisel finansman" segmentinde gerçekleşmiştir. Buna karşın "ödemeler" segmentinde çalışan başına ortalama gelir, yıllık bazda 60.900 Avro olarak gerçekleşmiştir.
37. Bulgaristan'daki ödeme hizmeti sağlayıcılarının (Bankalar, ödeme kurumları, elektronik para kurumları ve hesap bilgileri hizmet sağlayıcıları) faaliyetlerinin denetimi, Bulgaristan Ulusal Bankası Kanunu'nda belirtilen işlemlere, söz konusu faaliyetlere yönelik olarak yürürlükte olan Kredi Kurumları Kanunu, Ödeme Hizmetleri ve Ödeme Sistemleri Kanunu (LPSPS) gibi sektörel mevzuata ve bunların uygulanmasına ilişkin düzenlemelere göre onları lisanslayan ve tescil eden Bulgaristan Ulusal Bankası tarafından gerçekleştirilmektedir. Ödeme hizmeti sağlayıcıları lisansları kapsamındaki hizmetleri sunabilmekte olup, diğer taraftan operasyonlarında yenilikçi FinTek çözümlerini kullanarak faaliyetlerine ilişkin yasal gerekliliklere uygunluğu sağlayabilmeli ve güvence altına alabilmeli ve de sahtekarlık, siber güvenlik, kişisel veri güvenliği, kara para aklama ve terörist finansmanı vb. gibi konulardaki risklerini en aza indirgeyebilmelidirler.
38. **Yunanistan**'da, Yunanistan Merkez Bankası (BoG) tarafından lisanslanan ve denetlenen FinTek şirketleri, temel ürün olarak e-cüzdan ürünleri ile ağırlıklı olarak ödeme ve e-para hizmetlerinde faaliyet göstermektedirler.
39. Ek olarak, Avrupa Topluluğu pasaportu ile faaliyet gösteren, Avrupa Ekonomik Alanında (EEA) bulunan 24 Üye Devletten 386 ödeme kurumu ve 17 Üye Devletten 176 elektronik para kurumu, Yunanistan içerisinde herhangi bir yapılanmaya gitmeksizin Yunanistan'da hizmet sunma niyetlerini açıklamış bulunmaktadırlar.

40. 2015 yılında Yunanistan'da 8 aktif kitle fonlaması (CF) platformu vardı ve bunlardan sadece iki tanesi öz sermayeye dayalı CF platformları iken, geri kalanı CF bağış platformlarıydı.
41. Yunanistan Merkez Bankası, Avrupa Parlamentosu'nun (AB) 2015/2366 sayılı Direktifini ve Avrupa Konseyi'nin "2002/65/EC, 2009/110/EC ve 2013/36/EU Direktiflerini, (AB) 1093/2010 sayılı Yönetmeliği tadil eden ve 2007/64/EC sayılı Direktifi yürürlükten kaldıran iç pazardaki ödeme hizmetleri hakkındaki" 25 Kasım 2015 tarihli Direktifini birleştiren 4537/2018 sayılı Kanunun (3862/2010 sayılı Kanunun yerini alan) 23(1) sayılı Maddesi uyarınca, ödeme kurumlarının lisanslanmasından ve ihtiyatlı denetimlerinden sorumludur.
42. Yukarıda bahsi geçen kanunun sağladığı yetki uyarınca, Yunanistan Merkez Bankası, Ödeme Kurumları, Elektronik Para Kurumları ve yanı sıra hesap bilgileri hizmet sağlayıcıları ve ödeme başlatma hizmet sağlayıcılarına yönelik yetkilendirme ve denetleme kurallarının oluşturulması ve işleyişi ile ilgili şartlar ve koşullar hakkında bir Yürütme Komitesi Yasası çıkarma süreci içerisindeydi.
43. Yunanistan Merkez Bankası FinTek alanında aşağıdaki ilerlemeleri kaydetmiştir: FinTek İnovasyon Merkezi, FinTek İnovasyon Merkezi'nin etkin bir şekilde işletilmesini ve içeriğinin güncellenmesini desteklemekten sorumlu bir çalışma grubunun tesis edilmesiyle eşzamanlı olarak 02.03.2019 tarihinde Yunanistan Merkez Bankası sahasında devreye alınmıştır. Yaklaşık 30 adet bilgi ve rehberlik talebinde bulunulmuş olup, bunlar; PSD2 (Revize Edilmiş AB Ödeme Hizmetleri Direktifi) amaçları doğrultusunda Yürütme Komitesi Eylemlerinin (RIP'ler) ve AML (Kara Para Aklama İle Mücadele) amaçları doğrultusunda beklemedeki bir RIP'nin tamamlanması (2020'ye kadar tamamlanmaları beklenmektedir); ve açık bankacılığın diğer Üye Devletlerle uyumlu bir şekilde uygulanabilmesi amacıyla API'ler (uygulama programlama arayüzü), Açık Bankacılık Standartları ve NEXTGenPSD2 (Yeni Nesil Revize Edilmiş AB Ödeme Hizmetleri Direktifi) gibi uluslararası standartların Yunanistan finans piyasasında yaygın bir şekilde kullanımına yönelik teşvikler. Yunanistan'daki tüm bankalar ilgili gereklilikleri karşılamaktadır; yasal korumalı alan oluşturulması kapsamında mali destek talebi ((Yapısal Reform Destek Paketi (SRSP)) Avrupa Komisyonu'na sunulmuştur. Söz konusu talep Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilmiştir. Talebin uygulanmasına 2020 yılının 2. yarısı itibarıyla başlanılacak olup, 18 aylık bir periyot boyunca devam etmesi öngörülmektedir.
44. Kara para aklamanın ve terörizmin finansmanının önlenmesi ve bunlarla mücadeleye ilişkin 26.07.2007 tarihli ve 190 sayılı Kanun uyarınca, **Moldova Cumhuriyeti**'nde Otomatik Bilgi Sistemi'nin (AIS) uygulanması ve Devlet Vergi Servisi ve Finansal Kurumlar ile bireyler arasında elektronik belgelerin oluşturulması ve dolaşımı, 01 Ocak 2019 tarihi itibarıyla hayata geçmiş bulunmaktadır. Uygulama sırasında finansal kurumlara gerekli tüm destek sağlanmıştır.
45. 4 Ekim 2017 tarihli ve 126 sayılı Maliye Bakanlığı Emri'ni tadilen, 19.02.2019 tarihli ve 33 sayılı Maliye Bakanlığı Emri'nin uygulanması amacı doğrultusunda, 01 Nisan 2019 tarihi itibarıyla aşağıdaki formların uygulanması sağlanmıştır: EMPOLDEP19 (Kirleticilerin emisyonları, tasfiyeleri ve depolanmalarına yönelik kirlilik ödemeleri hesabı), IRM19 (İstihdam ilişkilerine ilişkin sosyal ve tıbbi hakların tesisine ilişkin bilgiler), DAJ17 (Adalet sektöründe mesleki faaliyetlerini yürüten bireylere yönelik vergi geliri beyannamesi), IPC18 (Gelir vergisinin, zorunlu sağlık sigortası primlerinin ve hesaplanan zorunlu sosyal katkıların muhafazasına ilişkin hesap) ve VERGİ18 (Taksi araçlarının sürücülerine yönelik olarak gelir vergisi, zorunlu sağlık sigortası primleri ve zorunlu sosyal katkıların hesaplanması hesabı). Böylece, Otomatik Bilgi Sistemi (AIS) Hızlı Beyannamesi, AIS Elektronik Beyannamesi ve AIS Elektronik İşlem üzerinde ayarlamalar yapılmış ve AIS Vergi Raporlarındaki

EMPOLDEP19 ve IRM19 formlarıyla ilgili raporlar uygulanmıştır. Aynı zamanda, IRM19 formundaki veriler hakkında Ulusal Sağlık Sigortası Dairesi ve Ulusal Sosyal Sigorta Dairesi'ne bilgi sağlamak amacıyla web hizmeti devreye alınmıştır.

46. Maliye Bakanlığı'nın Hazine modülü kapsamındaki 2019 yılı Çalışma Planına göre, devlet programlarının faydalanıcıları/başvuru sahiplerine yönelik tazminatların/sübvansiyonların oluşturulması, yürütülmesi, muhasebeleştirilmesi ve havalelerinin kontrolüne yönelik teknik çözümler tasarlanmış ve uygulanmıştır. Hazine Kurumu modülü (e-Docplat elektronik servisi) kapsamında, yabancı para cinsinden ödeme belgelerinin bölgesel hazine kurumlarına yüklenmesi, imzalanması ve gönderilmesi işlemlerine yönelik hazırlıklar tamamlanarak uygulamaya konulmuştur.
47. Finans Üzerine Bilgi Teknolojileri Merkezi (CITF), kamu finansı, kamusal satın alma, vergi ve gümrük...vs. alanlarındaki bilgi sistemleri operasyonlarına konu faaliyetleri koordine ve organize etme amacı güden, bilgi sistemlerinin doğru işleyişini, dizaynını, bilgisayar ağlarının, serverların ve bilgi bankalarının, bilgi güvenliğinin yönetimini gelişimini ve bakımını sağlayan bir kamu kuruluşudur. Böylelikle, bir kamu kuruluşu olan CITF, Maliye Bakanlığı, Devlet Finans Hizmetleri ve Gümrük Hizmetleriyle müştereken, **Maliye Bakanlığının 12 AISsi, Devlet Finans Hizmetlerinin 53 AISsi ve Devlet Gümrük Hizmetlerinin 23 AISsi** için Otomatik Bilgi Sistemlerinin idaresine, gelişimine ve kalkınmasına odaklanmaktadır.
48. **Romanya**'da, 2015/2366 sayılı AB Direktifi'nin (PSD2) iç pazardaki ödeme hizmetleri bakımından iç hukuka uygulanması sonucunda, ödeme yöntemlerinin uygulama alanı, söz konusu Direktif'in hükümlerine uygun olarak, ödeme başlatma hizmetleri ve hesap bilgileri hizmetleri gibi yeni ödeme hizmetleri kategorilerinin sürece dahil edilmesiyle genişletilmiştir.
49. Bu bağlamda, ulusal mevzuat, kullanıcıların düzgün bir şekilde korunmasını sağlamak ve ödeme hizmetlerindeki verimliliği arttırmak amacıyla ödeme hizmetleri alanındaki rekabet düzeyini arttırmayı amaçlamaktadır. Böylece, ödeme hizmetlerinde inovasyonun arttırılabileceği bir alan sağlanmış ve son olarak tüketiciler bakımından maliyetlerin düşürülmesi güvence altına alınmıştır.
50. Avrupa Komisyonu ve Avrupa Denetim Otoriteleri (EBA, ESMA, EIOPA-AES) düzeyindeki girişimler, AB Üye Devletleri düzeyindeki yetkili ulusal makamlara, ödeme hizmetleri alanında teknolojik yeniliklerin teşvik edilmesini desteklemeleri konusunda çağrıda bulunmuştur.
51. Merkez bankalarının ödeme sistemlerinin ve araçlarının denetlenmesine ilişkin yasal sorumluluklarını göz önünde bulundurarak ve ödeme ve finansal hizmetler alanında yenilikçi çözümler geliştiren şirketleri desteklemek amacıyla, Romanya Ulusal Bankası (NBR), FinTek sektörü ile doğrudan etkileşimin sağlanabilmesi ve yenilikçi projelerin sunumu bakımından kurumsal bir çerçeve oluşturulabilmesi amacıyla *FinTek İnovasyon Merkezi*'ni devreye almıştır.
52. FinTek İnovasyon Merkezi'nin amacı, ödeme hizmetlerinde ve finansal hizmetlerde, bir taraftan kontrollü bir biçimde ve tüketicilerin yararına olacak şekilde inovasyonun teşvik edilmesi ve desteklenmesi, diğer taraftan ilgili potansiyel risklerin tanımlanması ve bu risklerin yönetimine yönelik olarak alınabilecek önlemlerin önerilmesidir.
53. Aslında, FinTek İnovasyon Merkezi aracılığıyla, Romanya Ulusal Bankası'na (NBR) ödeme hizmetleri ve finansal hizmetler alanlarındaki yenilikçi çözümler hakkında soruların sorulabileceği veya Romanya Ulusal Bankasından (NBR) ödeme hizmetleri ve finansal hizmetler alanlarındaki yenilikçi ürün ve hizmetlerin yürürlükteki yasal gerekliliklere

uygunluğu konusunda bağlayıcı olmayan kuralların talep edilebileceği bir iletişim noktası oluşturulmuştur.

54. Romanya'da irtibat noktaları geliştirmek üzere tasarlanmış başka girişimler de bulunmaktadır. Bu çerçevede, Mali Denetim Otoritesi tarafından sigortacılık alanındaki yenilikçi teknolojilerin teşvik edilmesi amacıyla *InsurTech Merkezi/FinTek Merkezi* gibi kanallar oluşturulmuştur.
55. Yeni dijital teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanmasında bütüncül bir yaklaşım sağlamak amacıyla, **Rusya Federasyonu** Hükümeti, dijital ekonominin gelişmesi kaynaklı olarak duyulan ihtiyaç nedeniyle vatandaşlar, iş dünyası ve devlet arasındaki ilişkilere yönelik olarak yeni bir düzenleyici mekanizma oluşturulması, verilerin depolanması, işlenmesi ve iletilmesine yönelik modern ve yüksek hızlı bir altyapı oluşturulması, işleyişinin istikrarının ve güvenliğinin sağlanması, dijital ekonomiye yönelik bir eğitim sisteminin oluşturulması, çapraz keşişen ileri düzey dijital teknolojilerin ve bunların uygulama projelerinin geliştirilmesinin desteklenmesi, kamu yönetiminin etkinliğinin artırılması ve kamu hizmetlerinin dijital teknoloji ve platform çözümleri üzerinden sunulması amaçları doğrultusunda, “Rusya Federasyonu'nun Dijital Ekonomisi” Ulusal Programı projesini geliştirmiştir.
56. Rusya Merkez Bankası'na bakan yönüyle finansal teknolojilerin geliştirilmesindeki başlıca öncelikler, altyapı platformlarının ve yanı sıra piyasaya yenilikçi çözümlerin getirilmesi için gerekli olan yasal koşulların oluşturulmasıdır. Ocak 2019'da Hızlı Ödeme Hizmeti (QPS) devreye alınmıştır. Halihazırda, QPS, kişilerin farklı kredi kuruluşları (QPS katılımcıları) nezdinde açılan hesapları arasında ve yanı sıra kişilerin hesaplarından tüzel kişilerin hesaplarına, kişilerin cep telefonu numaraları gibi basit bir tanımlayıcı aracılığıyla, yılın 365 günü ve haftanın da 7 günü 24 saat boyunca, gerçek zamanlı olarak, para transferi yapılabilmesini ((QR (Hızlı Yanıt) kodlarının kullanılması dahil olmak üzere)) mümkün kılmaktadır.
57. Birleşik Tanımlama ve Kimlik Doğrulama Sisteminde yetkilendirilmeleri ve biyometrik verilerinin (yüz görüntüsü ve ses) bir kamera ve bir de mikrofonla donatılmış bir akıllı telefon, tablet veya bilgisayar kullanılarak Birleşik Biyometrik Sistemde onaylanması sonrasında, bireylere bazı bankacılık hizmetlerini (örneğin, kişilerin henüz kayıtlı bulunmadıkları bankalar için de söz konusu olacak şekilde, hesap açılması (cari hesap), kredi verilmesi, ve para transferleri hizmetleri) uzaktan alma olanağı sağlayan bir “uzaktan tanımlama” platformu Haziran 2018 itibariyle Rusya'da yürürlüğe sokulmuştur.
58. 476-FZ sayılı “Elektronik İmzalara İlişkin Federal Yasadaki Değişikliklere ve “Devlet Kontrolünün (Denetim) ve Belediyelerin Kontrolünün Uygulanması Kapsamında Tüzel Kişilerin ve Bireysel Girişimcilerin Haklarının Korunması Hakkındaki Federal Yasanın 1. Maddesi'ne İlişkin Değişiklikler Hakkındaki” Federal Yasa 27 Aralık 2019 tarihinde kabul edilmiştir.
59. Uygulanmasına ilişkin yükümlülüklerin ve diğer hakların, içeriğinin ve şartlarının Kanunun öngördüğu kriterleri karşılayan bir bilgi sisteminin kurallarına uygun olarak belirlendiği dijital haklar kavramını kapsayan 18 Mart 2019 tarihli ve 34-FZ sayılı Federal Yasa 1 Ekim 2019 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir. Rusya İletişim Bakanlığı, Rusya Merkez Bankası ve ilgili devlet organları ile birlikte, vatandaşlar, devlet ve işletmeler arasında, “tek pencere” formatında, uygun, güvenli ve hızlı çevrimiçi veri alişverişini mümkün kılacak ve kamu ve ticari hizmetlerin tamamen dijitalleşmesini kolaylaştıracak olan bir Dijital Profil platformu oluşturmaktadır.

60. Rusya Merkez Bankası, Nisan 2018'de, finansal piyasadaki yeniliklerin geliştirilmesi ve tüketiciler açısından ilgili risklerin azaltılması amaçları doğrultusunda elverişli yasal koşulların ve altyapı koşullarının oluşturulması için öncü yenilikçi finansal hizmetler ve teknolojiler bakımından düzenleyici bir sanal alanı yürürlüğe sokmuştur.
61. **Sırbistan**, ekonomisinin ve toplumunun dijital dönüşümüne tanıklık etmekte olup, bu süreç eğitim yapısını değiştirmekte ve iş sayısında artışa neden olmaktadır. Dijitalleşme, özellikle ekonomi, kamu yönetimi ve eğitim alanlarında olmak üzere, Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti'nin temel önceliklerinden birini teşkil etmektedir.
62. Milli Meclis, Elektronik İşlemler, Elektronik Tanımlama ve Elektronik İşlemlere Yönelik Mutemetlik Hizmetleri Hakkındaki Kanun'u 17 Ekim 2017 tarihinde kabul etmiştir (94/17 sayılı Sırbistan Cumhuriyeti Resmi Gazetesi). Söz konusu Kanun, elektronik belgeler ile basılı belgelerin hukuki etkisini eşitlemekte ve de e-imza ve zaman damgasının yanı sıra, elektronik ticarete nitelikli yeni mutemetlik hizmetlerini (e-damga, elektronik teslimat, e-belgelerin saklanması ve web sitelerinin doğrulanması) öngörmektedir. Söz konusu Kanun, ayrıca, bulutta, nitelikli bir elektronik imzanın yalnızca bir mobil cihaz ve kimlik doğrulama verileriyle kullanılmasına olanak tanıyan nitelikli bir imza hizmeti de sağlamaktadır. Söz konusu Kanunun yürürlüğe girmesinin, vatandaşlar, ekonomi ve devlet yararına olacak şekilde, daha hızlı ve daha verimli iş operasyonları, maliyetlerin azaltılması ve kamu otoritesi hizmetlerinin elektronik yollarla kullanılabilirliklerinin artması gibi birçok avantaj getirmesi beklenmektedir.
63. Sırbistan Hükümeti'nin dijitalleşme programı devreye alındığı günden bu yana temel olarak Sırbistan Parmaklarınızın Ucunda - Kalkınma için Dijital Dönüşüm projesi aracılığıyla uygulanmıştır. Bu proje beş bölümden oluşmaktadır. İlk üç bölüm, e-Devlet sisteminin geliştirilmesi ile ilgili olup, dördüncü bölüm bakanlık konseylerinin gündemindeki faaliyetlerin uygulanmasına sağlanacak destekleri içermekte, beşinci bölüm ise büyük altyapı projelerinin uygulanmasına sağlanacak olan destekleri içermektedir.
64. Kasım 2016'da, Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti 2017-2020 Döneminde Bilgi Teknolojisi Endüstrisinin Geliştirilmesi Stratejisini ve Stratejinin Uygulanmasına Yönelik Eylem Planını kabul etmiştir. Nisan 2018'de ise, Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti, 2023 Yılına Kadar Dönemde Yeni Nesil Ağların Geliştirilmesi Stratejisini kabul etmiştir.
65. Sırbistan Cumhuriyeti'nde, Avrupa Birliği'nin ekonomik olarak en gelişmiş ülkelerinde kullanılan model üzerine kurulan ve güvenli ve istikrarlı bir finansal altyapısının geliştirilmesi ve dijital ekonominin işleyişi için gerekli koşulları yaratan, ödeme sistemine uygulanabilir kapsamlı ve çağdaş bir yasal çerçeve bulunmaktadır. Son birkaç yıl içerisinde, Sırbistan Cumhuriyeti ödeme hizmetleri alanında bir dizi reform ve altyapı değişikliği gerçekleştirmiştir; bunların en önemlisi 2014 yılında kabul edilen ve sonradan 2018'de tadil edilen Ödeme Hizmetleri Kanunu'dur. İlgili alanda kabul edilmiş olan diğer Kanunlar arasında, ek olarak, Kart Temelli Ödeme İşlemlerine Yönelik Çok Taraflı Mübadele Ücretleri ve Özel İşleyiş Kuralları Kanunu, Mesafeli Sözleşmelerde Finansal Hizmet Tüketicilerinin Korunması Hakkındaki Kanun, Elektronik İşlemlere Yönelik Elektronik Belge, Elektronik Tanımlama ve Mutemetlik Hizmetleri Kanunu, vb. Kanunlar sayılabilir.
66. **Türkiye**, 2019 Yılı Avrupa İnovasyon Puan Tablosuna göre, "Orta Yenilikçi" bir ülke olarak tanımlanmaktadır, bununla birlikte yine de Türk inovasyon ekosistemi özellikle AB ortalamasının çok üzerinde bir performans sergilemektedir. 2010 yılından önce Türkiye'de sadece altı tane aktif yeni kurulmuş ve gelişme aşamasındaki şirketleri hızlandırıcı program

mevcut iken, bu sayı 8 yılda neredeyse 8 kat artarak, 2018 yılının sonu itibariyle 47'ye ulaşmıştır.

67. Türk bankalarının FinTek alanında çeşitli faaliyetleri söz konusudur: kendi teknoloji altyapılarına yatırım yapmakta, FinTek'ten hizmet almakta, FinTek ile işbirliği yapmakta, doğrudan FinTek satın almakta veya FinTek'e yatırım yapmakta, inovasyon faaliyetleri düzenlemekte ve inovasyon merkezleri/hızlandırıcıları kurarak FinTek ekosistemine aktif olarak katılmaktadırlar. Son yıllarda Türk bankaları, büyümelerini ölçeklendirmek için ağ kaynaklarından yararlanırken, diğer taraftan da yeni kurulmuş ve gelişme aşamasındaki şirketlere ulaşmak ve bu şirketleri desteklemek için hem hızlandırıcı programlarını hem de risk sermayesi fonlarını devreye almışlardır.
68. Öte yandan, Ödemeler ve Menkul Kıymetler Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kurumları Hakkındaki Kanunun 2013 yılında yürürlüğe girmesinden sonra, ödeme hizmeti sağlayıcıları, mobil ödeme operatörleri, e-para kurumları ve havale şirketleri de dahil olmak üzere, özellikle ödemeler alanında birçok FinTek şirketi kurulmuştur.
69. Ayrıca kredi derecelendirme, açık bankacılık, şirketler ve KOBİ'ler için finans yönetimi, sigorta, kitle finansmanı, servet yönetimi, kripto ticareti, siber güvenlik, e-faturalama ve tahsilat gibi diğer alanlarda hizmet veren birçok FinTek firması bulunmaktadır. Son yıllarda, FinTek'in gelişimini desteklemek üzere birkaç sivil toplum kuruluşu ve girişimi ortaya çıkmıştır. Bunlar arasında FinTek İstanbul ve Blok Zinciri Türkiye Platformu ön plana çıkmış bulunmaktadır. Bazı üniversiteler ilgili olarak eğitim programları ve kuluçka merkezleri de oluşturmuştur.
70. Temmuz 2019'da açıklanan Türkiye'nin 11. Kalkınma Planı, ülkenin uluslararası FinTek arenasındaki konumunu iyileştirmek amacıyla bir yol haritası sunmakta ve Türkiye'yi bir inovasyon ve büyüme merkezine dönüştürmeyi hedeflemektedir. Planda özellikle finansal teknolojilerin ekosisteminin geliştirilmesi hedefine vurgu yapılmakta ve aşağıdaki eylemlerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir: uluslararası en iyi uygulamaları kullanan firmalara eşit fırsat sağlayan güvenli bir finansal teknoloji ekosisteminin oluşturulmasının desteklenmesi; FinTek ekosisteminin geliştirilmesi için bir yol haritasının oluşturulması ve bu yol haritasının tek bir kamu kurumu/otoritesinin koordinasyonunda uygulanması; bir FinTek yasal koruma alanının oluşturulması; ödeme hizmeti sağlayıcıları ve elektronik para kurumları birliğinin kurulması; İstanbul Finans ve Teknoloji Üssü'nün kurulması; ve açık bankacılık için yasal altyapının oluşturulması ve güçlendirilmesi amacıyla AB Ödeme Hizmetleri Direktifi 2 ile uyumlaştırmanın sağlanması.
71. Ukrayna FinTek şirketleri ve yenilikçi şirketler derneğine göre, **Ukrayna**'da 100'den fazla FinTek şirketi bulunmaktadır ve bunların yarısından fazlası son üç yıl içerisinde kurulmuştur. Ukrayna, 2018 yılının 4. çeyreği itibarıyla toplam kart işlemlerinde temassız ödemelerin payı bakımından dünyadaki en yüksek dördüncü orana sahiptir (Mastercard verilerine göre).
72. Ukrayna'daki FinTek şirketlerinin çoğunluğu Avrupa odaklı, B2B (İşletmeler arası) odaklı, kendi kendini finanse eden, 3 yıldan uzun süredir faaliyet gösteren ve geleneksel finansal hizmetler konusunda tecrübeli üst yönetime sahip şirketlerdir (USAID (ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı) ve EY (Ernst and Young) Danışmanlık Şirketi tarafından gerçekleştirilen 2019 Ukrayna FinTek ve bankalar anketine göre).
73. Ukrayna FinTek pazarı, 2018-2019 yılında FacePay, KastaID, neobankalar, Moneytou, Tap to phone (Telefona dokun), QR (Hızlı Yanıt) ödemeleri, Satıcılar için MDES (Mastercard Dijital Etkinleştirme Hizmeti), vb. gibi ürünlerin Ukrayna'da piyasaya sürülmeleri ve hızla gelişim kaydetmelerinin de gösterdiği üzere, çok dinamik bir pazardır.

74. Ukrayna FinTek ekosistemi, yeni kurulmuş ve gelişme aşamasındaki şirketleri, düzenleyicileri, bankaları, uluslararası ödeme sistemlerini, bankacıları ve dernekleri biraraya getirmektedir. Ukrayna'da faaliyet gösteren Ukrayna Ulusal Bankası (NBU), Finansal Hizmetler Piyasalarında Devlet Düzenlemeleri Ulusal Komisyonu ve Devlet Finansal İzleme Servisi gibi FinTek sektör düzenleyicileri piyasa oyuncularına yönelik düzenlemeler getirmektedir. Sektörde, finansal kaynaklara, gelişmiş altyapıya ve müşteri tabanına sahip geleneksel finansal kurumları (bankalar, kredi birlikleri, sigorta şirketleri, vb.) bulunmaktadır. Son olarak, Ukrayna halihazırda teknoloji yoluyla finansal hizmetleri geliştiren ve kullanıcıları güçlendiren birçok FinTek sağlayıcısına sahiptir.
75. Yasal ve düzenleyici ortam halihazırda FinTek ekosistemini ve yeni işletmeleri desteklemek üzere geliştirilmektedir. İlgili olarak Ukrayna mevzuatında son zamanlarda bir dizi önemli değişiklik gerçekleşmiştir. Söz konusu değişiklikler şunlardır: bankacılık dışı pazara yönelik düzenlemeleri Avrupa standartlarına uygun hale getirecek, devlet düzenleyicilerinin açık sorumluluk ve yetkilerini tanımlayacak, finansal şirketlerin şeffaflığını sağlayacak, finansal hizmet tüketicilerinin korunmasını arttıracak ve uluslararası oyuncular dahil yeni oyuncuların pazara girişini teşvik edecek olan 1069-2 sayılı Kanun 2019 yılı sonbaharında kabul edilmiştir (Yasanın geçiş süresi, düzenleyici işlevlerin Ulusal Finansal Hizmetler Komitesi'nden Ukrayna Ulusal Bankası'na (NBU) ve NCCFR'ye devredileceği 30 Haziran 2020 tarihine kadardır. 1 Temmuz 2020 tarihinden itibaren Ukrayna Ulusal Bankası finansal hizmetler piyasalarını düzenleme işlevini yerine getirecektir); Ukrayna Ulusal Bankası'nın temettü geri dönüşü üzerindeki kısıtlamalarının kaldırılması – limit, tüzel kişi başına yıllık 5 milyon ABD Doları'na veya BT şirketleri için yıllık vergilendirmenin %5'ine kadar yükseltilmiştir; çevrimiçi döviz işlemlerinin bireyler tarafından yapılmasına izin veren yeni para birimi kanunu yürürlüğe girmiştir; ve Ukrayna Ulusal Bankası, rekabeti artırmak, tüketici haklarını korumak, yeni teknolojileri devreye almak ve yeni yenilikçi FinTek ürünlerinin geliştirilmesini teşvik etmek için özellikle Açık Bankacılık konseptinin kuralları olmak üzere Avrupa PSD2 (Revize Edilmiş AB Ödeme Hizmetleri Direktifi) yönergesinin kurallarını uygulamak amacıyla güncellenmiş ödeme mevzuatı üzerindeki çalışmalarına devam etmiştir; ödeme hizmetlerine yönelik kanun tasarısının 2020 yılı içerisinde kesinleşerek Ukrayna Parlamentosu'na sunulması beklenmektedir; Ukrayna'da kripto para birimlerinin yasallaştırılması yasası Ukrayna Parlamentosu'na halihazırda sunulmuş olup, 2020 yılı içerisinde Parlamento'da görüşülmesi ve kabul edilmesi beklenmektedir.

IV. SONUÇLAR

76. Günümüzde bankacılık sektörü, temel itibariyle finansal teknolojilerin gelişimi dolayısıyla büyük bir değişim süreci içerisinde. Finansal teknolojiler, bireyler ve işletmeler bakımından finansal hizmetlerin kullanılabilirliğini arttırmakta, finansal hizmetleri hızlandırmakta, genel nüfusun yaşam koşullarını iyileştirmekte ve çoğu zaman karlılığının artması sonucunu getiren işletmeler arasındaki rekabetçiliğin büyümesini sağlamaktadır.
77. Finansal teknolojiler, bir ülkenin işletmelerinin ve ekonomisinin şeffaflığının (finansal sektördeki siber riskleri azaltmaya yönelik bir araç) artırılmasının yanı sıra genel nüfusun yaşam standartlarının iyileştirilmesinde ve işletmelere yönelik finansal desteğin artırılmasında kullanılan ana araçlarından biridir. Finansal teknolojiler, günümüzde ekonominin önde gelen sektörlerinin gelişebilmeleri için bir ön koşul haline gelmiş bulunan FinTek altyapısının oluşturulabilmesini mümkün kılmaktadır.
78. Endüstrinin tüm alanları için önemli olan dijitalleşme, iş ihtiyaçlarını ve FinTek şirketlerinden beklenenleri önemli ölçüde değiştirmektedir. Finansal teknoloji pazarı hızla büyümekte olan

ve oldukça rekabetçi bir pazar olup, bu nedenle FinTek şirketlerinin temsilcileri belirli taleplere ve rakiplerinin davranışlarına karşı duyarlıdırlar. Bu bakımdan, genel olarak finansal teknoloji pazarı, ülkelerdeki sosyo-ekonomik iklimi iyileştirebilecek faktörlerden birini teşkil etmektedir.

79. KEİ üye devletlerindeki işletmeler, finansal teknolojilerden etkilenen küresel finansal alana başarılı bir şekilde entegre olmaktadır. KEİ ülkelerinde, ödemeler, kitle kredileri, kitle fonlaması işlemleri, girişimciler için uygun iş ve finansal yönetim hizmetleri sunan çevrimiçi portallar alanlarında giderek daha fazla yeni kurulmuş ve gelişmekte olan finansal ve teknolojik şirketler bulunmaktadır. Tüm bunlar, FinTek sektörünün gelişimi kaynaklı temel fayda ve fırsatların elde edilebilmesi için KEİ üye devletlerinin bankalarının ve finans şirketlerinin izlemesi gereken yolun henüz daha başlangıç noktasını teşkil etmektedir.
80. Günümüzde, KEİ üye devletlerinin finansal piyasalarında, finansal teknolojilerin teşvik edilmesi ve geliştirilmesine yönelik olarak ön koşul işlevi gören bir takım trendler gözlemlenmektedir. Söz konusu trendler arasında; iş modellerinin finansal piyasa aktörleri tarafından dönüştürülmesi; dijitalleşme yoluyla finansal hizmetlerin nüfuzunun artması; geleneksel hizmetlerin (ödemeler, vb.) sağlanmasında bankaların tekel konumlarının zayıflaması ve finansal piyasada finansal olmayan kuruluşların önemli bir rol edinmeleri; ve bankaların yeni kurulmuş ve gelişme aşamasında olan şirketlerle ve teknoloji şirketleriyle işbirliği yapma noktasında istekli olmaları sayılabilir.
81. FinTek'in KEİ üye devletlerindeki gelişimi, temel itibariyle ana düzenleyici olarak Merkez Bankalarının tam desteği ve liderliği ile gerçekleşmektedir. Borçlulara yönelik kredi risklerinin arttığı koşullarda, finansal sektördeki sıkı düzenlemelere hızlandırılmış konsolidasyon eşlik etmektedir. Düzenleyici otorite, finans sektöründe tam kontrolü altındaki süreçlerin maksimum otomasyonu ile ilgilenmekte olup, bu bakımdan yeni finansal teknolojilerin hızlı bir şekilde devreye alınması ile ilişkili bazı riskleri almaya bile hazırdır.
82. Yukarıdakilerin tümü göz önüne alındığında, finansal teknolojiler alanındaki politika oluşturma sürecinin esnek, yenilikçi ve etkileşimli olması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bir yandan finansal yeniliklere yönelik koşullar arasında doğru dengenin sağlanması ve diğer yandan da piyasanın ve finansal sistemin bütünlüğünü etkileyen tehditlerin ortadan kaldırılması ve yanı sıra tüketici haklarının ve finansal istikrarın korunmasına ilişkin sorunların çözülmesi de ayrıca önemlidir. Bu dengenin sağlanması, finansal inovasyonun getirdiği sosyal faydalardan yararlanılabilmesi açısından son derece önemlidir.
83. Finans sektörünün geliştirilebilmesi için, finansal teknolojiler alanında nitelikli uzmanlara sahip olunması gerekmektedir. Bu bağlamda, finansal piyasalarda uygun uzmanlara sahip olabilmek için, finansal kuruluşların temsilcilerine, üniversite öğrencilerine, vb. yönelik olarak finansal teknolojiler alanında uygun eğitim programlarının başlatılmasına ihtiyaç vardır. Öğrencilerin FinTek ekosistemine aktif katılımını sağlamak da önemlidir.
84. Dünyanın dört bir yanındaki finans kurumları, gelecekte etkili sonuçlar elde etmek için yoğun bir şekilde BT hizmetleriyle birlikte çalışmaktadırlar. Yeni araç ve mekanizmaların oluşturulması, finansal hizmet sektörünün çeşitli özelliklerini bir araya getirerek, finansal teknoloji yelpazesini genişletmektedir.
85. Finansal teknolojiler modern pazar koşullarında dinamik olarak gelişmekte ve finansal endüstrinin verimliliğini arttırarak ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin (SKH'ler) elde edilmesine katkıda bulunarak sürdürülebilir kalkınma için bir araç görevi görmektedirler. Sosyal ve çevresel hedeflere ulaşılabilmesi noktasında finansal teknolojilerin uygulama

kapsamının genişletilmesi ve FinTek'in SKH'lere ulaşılması ve insanların yaşam kalitesinin iyileştirilmesi bakımından daha etkili bir araç haline gelmesi beklenmektedir. Bu amaçla, bölgede sürdürülebilir ekonomik kalkınmanın ve büyümenin sağlanabilmesi bakımından FinTek'in düzenlenmesi için hem kısa hem de uzun vadede etkili kararların alınması çok önemlidir.